

Szerk. az olvasóhoz

Különböző kerek évszámoktól függetlenül még mindig a holokauszt uralja – nem a folyóiratunk lapjait, hanem a magyar kulturális közbeszédet. (Más kérdés, hogy oly in produktívan *pro* és *kontra*, valamint egymás mellett – *el.*) Amikor 1988-ban ezt a fórumot újraindítottuk, az volt a terv, hogy e hasáboakat a holokauszton végre túl lépett, s utána kivirágzó és szabad zsidó kultúra humuszává tegyük. Ember Mária, áldott emlékü barátunk és szerzőnk figyelmeztetett először, hogy ez lehetetlen – a *Múlt és Jövő* minden számának meg kell idéznie az Apokalipszist. Munkánk tudatos és tudatalatti tartományai anyagának is meg kell érzékítenie ezt az állandó, s még ki nem beszélt-gyógyított kontextust. Az *ún.* események spontánul is ezt a felismert sorsot görgették előre mind a magunk, mind Magyarországnak történetében – a magyar holokauszt egyetemes és világszínvonalú jelentőségét hangsúlyozva világhírek és díjak figyelmeztetésében. A most elment Kertész Imrét szellemében még az életében követték a *Saul fia* fiatal alkotói – oly természetesen beteljesítve a „Holocaust mint kultúra” egyedülálló egészesnek bizonyuló túlélés-stratégiáját. Ezzel felmutatva, hogy a magyar zsidóság kiszántása a magyar televényből nemcsak történelmi esemény volt, hanem teológiai is egyben. (Erről – is – szól, talán a leghangsúlyosabban, Kertész Imre élete utolsó napjaiban megjelent *A néző, Feljegyzések 1991–2001* naplója – mint egy mágiikus-szimbolikusan bevégezve s kiengedve a kezéből nagy munkáját itt, a Földön.)

E számunkban a holokauszt-megérzékítés „új” szereplőjét üdvözölhetjük – Rudnóy Terézt. Aki már 1946-ban, egy évvel halála előtt letett az asztalra egy világszínvonalú alkotást erről az Auschwitz-origópontú történelmi-teológiai fordulatról. S mert nem jutott ki a világszínpadra – műve ismeretlen, s ami a rosszabb: hatását ki nem fejtő maradt mind a mai napig.

Ez a tény és jelenség jelöli ki a feladainkat – még mindig a holokauszt, a magyar holokauszt kráteréből – oly tragikusan még sokáig – ki nem kapaszkodva.

TARTALOMJEGYZÉK TABLE OF CONTENTS

- 2 Simon Tamás: Memento; Emlékezés (versek/Poems)
- 4 Fehér László: Kertész Imre (portré/Portrait)
- 5 Kőbányai János: A Nobel-palást magánya mögött
Kertész Imre 1929–2016 (esszé)
János Kőbányai: The Solitude of the Nobel Prize (Essay)
- 8 Péntek Orsolya: Lenni kell
Az első magyar holokausztregény és írója, Rudnóy Teréz nyomában (tanulmány)
Orsolya Péntek: The Necessity of Being:
In the footsteps of the first Hungarian Holocaust Novelist:
Teréz Rudnóy (Essay)
- 23 Heller Ágnes: Szikrák az Apokalipsziszból: Lehet-e ábrázolni a holokausztot?; Egy világ, amelynek hősökre van szüksége; Rohonc vára, avagy a radikális gonosz (cikkek)
Ágnes Heller: Sparks from the Apocalypse: Is it Possible to Represent the Holocaust?; A World in Need of Heroes; The Castle of Rohonc or the Case of Radical Evil (Articles)
- 31 Marczišovszky Anna: A látás igazsága, az igazság látása
Dokumentumtól irodalomig Charlotte Delbo írásaiban (tanulmány)
Anna Marczišovszky: The Truth of Vision, the Vision of Truth
From Documents to Literature in the Writings of Charlotte Delbo (Essay)
- 56 „Senki sem volt Auschwitzban.” Katja Nicodemus beszélgetése
Claude Lanzmann filmrendezővel (interjú)
„No One was at Auschwitz”
Katja Nicodemus’s Conversation with Claude Lanzmann (Interview)
- 59 Vető Miklós: Dalocskák; Verjétek fel...; Kiáltás
(versek, verstördékek)
Miklós Vető (Little Songs; Break Open...; Shout
(Poems and Fragments)
- 61 Fehér László: Röhrig Géza (portré/Portrait)
- 62 Mezey Katalin: Gondoltad volna valaha? (cikk)
Katalin Mezey: Could you Have Ever Imagined This? (Essay)
- 63 Krupp József: Hatás és megnevezés
Röhrig Géza új verseskötetéről (tanulmány)
József Krupp: Impact and Naming
About the New Poems of Géza Röhrig (Essay)
- 70 Géczy János: A felnyitott múlt, Röhrig Géza új verseskötetéről (recenzió)
János Géczy: The Exposed Past, the New Poetry of Géza Röhrig
(Review)
- 72 Kuti László: Hársfa ucca; Lázás éj (versek/Poems)
- 74 Hans Jonas: Az Isten-fogalom Auschwitz után
Egy zsidó hang (tanulmány)
Hans Jonas: The Concept of God after Auschwitz. A Jewish Voice
- 81 Véri Dániel: A Sakterpolkától az Egészséges Fejbőrig:
a tiszzaeszlári vérvád zenei szubkultúrái (tanulmány)
Daniel Véri: Polka and Skinheads: Musical Subcultures
of the Tiszaeszlár Blood Libel (essay)
- 104 Szilágyi István: Az emberiség hajótörése
Spanyol és murciai köztársaságpártiak a koncentrációs táborokban
(tanulmány)
István Szilágyi: The Shipwreck of Mankind
Spanish and Murcian Republicans in the Concentration Camps (essay)
- 109 Kiss Iván: Esküvő a gettóban (cikk)
Iván Kiss: Wedding in the Ghetto (Article)
- 113 Voigt Vilmos: Sokkal több, mint cirkusz!
Új self-made-man világgép
A budapesti Harry Houdini-kiállítás megnyitója
Vilmos Voigt: The Opening of the Budapest Exhibition of Harry Houdini
- 116 Olosz Levente: A nagyvárad zsidósága múltjáról
Lówy Dániel monográfiájáról (recenzió)
Levente Olosz: About the Past of the Jewry of Nagyvárad
Dániel Lówy’s Monograph (Review)
- 120 Juha Tynkkynen: A Saul fia finn és svéd fogadtatása (cikk)
Juha Tynkkynen: Finnish and Swedish Reception of the ‘Son of Saul’
(Article)
- 123 Figyelő
Observer